

กระดานข่าวงานวิจัยใช้ได้จริง :

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

คิลลา, ไทรซี่ใต้

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพันธุศาสตร์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ilex cymosa* Blume (Aquifoliaceae)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์: ไม้ต้น สูงถึง 25 เมตร ดอกแยกเพศอยู่ต่างต้น เปลือกไม้และกิ่งเป็นสีออกขาวถึงสีเทา มีผิวเกลี้ยง กิ่งมีช่องอากาศ (lenticel) กระจายอยู่ทั่วไป **หุบใบ** เป็นรูปแถบสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ผิวเกลี้ยง **ใบ** เรียงสลับค่อนข้างเหนียวคล้ายแผ่นหนัง ผิวใบเกลี้ยง ใบรูปไข่หรือรูปรีขอบขนานหรือรูปไข่กลับขอบขนาน โคนใบรูปลิ้นหรือมน ขอบใบเรียบ ปลายใบค่อนข้างแหลมถึงเรียวแหลม ก้านใบเกลี้ยง **ช่อดอก** เดี่ยว ออกตามซอกใบ แบบช่อกระจุกเชิงซ้อนแยกเป็น 3-แขนง ก้านช่อดอกมีขนละเอียดถึงเกือบเกลี้ยง ก้านช่อแรกอาจยาวกว่าหรือสั้นกว่าแกนที่สองหรือแกนที่สาม **ดอก** สีขาวออกเขียว ใบประดับติดที่ฐานช่อดอก ก้านดอกเพศผู้มีขนนุ่มสั้นถึงขนนุ่มละเอียด โพลฟิลล์ติดที่ฐานก้านดอก **ดอกเพศผู้** มีกลีบเลี้ยงและกลีบดอกอย่างละ 4-6 กลีบ เกสรเพศผู้ 4-6 อัน ยาวกว่ากลีบดอก เกสรเพศเมียเป็นหมัน รังไข่ที่ไม่เจริญมีจะงอย **ดอกเพศเมีย** มีกลีบเลี้ยง 4-6 กลีบ กลีบดอก 6-10 กลีบ เกสรเพศผู้เป็นหมันไม่ปรากฏ รังไข่เกลี้ยง ยอดเกสรเพศเมียรูปจาน ติดทน **ผล** กลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3-5 มิลลิเมตร สีเขียวเหลือง และเป็นสีแดงเข้มถึงดำเมื่อสุก ผิวเกลี้ยง ผลแห้งเป็นสัน **เมล็ด** มี 7-10 ไพรีน

การกระจายพันธุ์: มีรายงานการกระจายพันธุ์ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อินเดีย ศรีลังกา

สภาพนิเวศ: พบในพื้นที่ป่าดิบเปิด ป่าทุติยภูมิ ป่าชายเลน ป่าพรุ ที่ราบชายฝั่ง ริมแม่น้ำลำธาร ตั้งแต่ระดับน้ำทะเลถึงที่สูง 600 เมตร

© Sukid Rueangruea

ผล

ดอกเพศเมีย

การเจริญของลำต้น

เมล็ด

ดอกเพศผู้

คุณสมบัติทางสมุนไพร: ใบ ใช้รักษาอาการเคล็ดขัดยอก ราก ใช้ต้มดื่มรักษาอาการไข้

แหล่งพันธุ์กรรมและแนวทางในอนาคต: เป็นพืชที่มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ เพราะขึ้นอยู่ตามธรรมชาติในป่า มีจำนวนประชากรไม่หนาแน่นมาก การนำมาปลูกและขยายพันธุ์ยังพบน้อยมาก การเพาะขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด การตอน ทาบกิ่ง หรือปักชำยังสำเร็จยาก เป็นพืชที่น่าสนใจทั้งในแง่ของตัวพืชที่มีทรงต้นสวยงาม และแง่ของผลิตภัณฑ์เนื้อไม้ ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงและใช้ในการก่อสร้าง ควรศึกษาศักยภาพทางการตลาด ตลอดจนความเป็นไปได้ในการขยายพันธุ์ปลูก